

Wymagania edukacyjne z przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa klasa VIII
 Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej wydawnictwo Nowa Era
 „Żyję i działam bezpiecznie”

l.p.	Temat	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczający	dostateczny	dobry	Bardzo dobry	celujący
Rozdział I Bezpieczeństwo państwa						
1.	Bezpieczny obywatel, bezpieczny naród, bezpieczne państwo	–definiuje bezpieczeństwo jako stan i jako proces –wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli	–wymienia rodzaje bezpieczeństwa	–wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	–definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej	
2.	Bezpieczeństwo Polski w stosunkach międzynarodowych	–opisuje geopolityczne położenie Polski –omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego	–wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie	–opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski –potrafi podać przykłady misji pokojowych w których brali udział Polacy	–wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) –wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski	–omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski –potrafi omówić najważniejsze cele głównych organizacji międzynarodowych do których należy Polska

Rozdział II Postępowanie w sytuacjach zagrożeń

3.	Źródła zagrożeń	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń - wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce - dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> - poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania 	
4.	Ostrzeżenie o zagrożeniach i alarmowanie	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia sygnały alarmowe - omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych - wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia sposoby przeciwdziałania panice 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania
5.	Ewakuacja	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku - zna szkolną instrukcję ewakuacji 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji 	

		<ul style="list-style-type: none"> -rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne 		<ul style="list-style-type: none"> -omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych 	<ul style="list-style-type: none"> -rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji 	
6.	Zagrożenia pożarowe	<ul style="list-style-type: none"> -rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne przyczyny pożarów - opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego - omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku -wie jak się zachować podczas zapalenia oleju na patelni 	
7.	Zagrożenia powodziowe	<ul style="list-style-type: none"> -wymienia główne przyczyny powodzi i potrafi je opisać 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej - wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi - wymienia na czym polega ochrona przeciwpowodziowa 	<ul style="list-style-type: none"> - planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej – uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi - wie co należy zrobić w czasie 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych - omawia pojęcie: stan ostrzegawczy, stan alarmowy, dekontaminacja, pogotowie przeciwpowodziowe, alarm powodziowy 	

				ewakuacji		
8.	Ekstremalne warunki pogodowe	–wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka	–omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz	–opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur	–potrafi scharakteryzować zagrożenia i zasady postępowania podczas: intensywnych opadów śniegu • ekstremalnie niskich temperatur • upałów • wichur • gwałtownych burz	
9.	Wypadki i katastrofy komunikacyjne. Uwolnienie niebezpiecznych substancji chemicznych	–wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych	– opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych – opisuje zagrożenia towarzyszące wypadkom	– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym na miejscu zdarzenia – wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce	– opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR – omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny) –wyjaśnia znaczenie terminów, kolizja, katastrofa, wypadek	–zna system segregacji rannych TRIAGE

10.	Zagrożenia terrorystyczne	<p>–definiuje pojęcie terroryzm –rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych</p>	<p>–opisuje zasady zachowania się na wypadek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • strzelaniny • znalezienia się w sytuacji zakładnika <p>–zna główne przyczyny terroryzmu</p>	<p>–opisuje zasady zachowania się na wypadek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ataku bombowego • ataku gazowego • otrzymania podejrzonej przesyłki <p>–wymienia najczęstsze akty terroru</p>	<p>–omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru</p>	
11.	Próbna ewakuacja	<p>– zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji</p> <p>– rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i ochrony przeciwpożarowej</p>	<p>–prawidłowo wykonuje nakazane czynności</p>	<p>–wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób</p> <p>–zachowuje spokój i opanowanie</p>	<p>–zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji</p>	
Rozdział III Podstawy pierwszej pomocy						
12.	Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy	<p>– wyjaśnia termin „pierwsza pomoc”</p> <p>– określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym</p>	<p>– wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego”</p> <p>– wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy</p>	<p>– opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia</p> <p>– zna główne stany nagłego zagrożenia</p>	<p>–wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych</p>	

				zdrowotnego		
13.	Postępowanie w miejscu zdarzenia	<ul style="list-style-type: none"> - demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych - zna numery alarmowe 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową - wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z uszkodzonym 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy - opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, uszkodzonych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób 	
14.	Pomoc osobie nieprzytomnej	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia” - ocenia stan świadomości uszkodzonego - umiejętnie stosuje folię NRC 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku - udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło-żuchwa) sprawdza, czy uszkodzony oddycha - wymienia objawy utraty przytomności - wymienia ogniwa łańcucha przeżycia) 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia stan uszkodzonego wg schematu ABC - układa uszkodzonego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej - wymienia główne przyczyny omdlenia opisuje ogniwa łańcucha przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej - potrafi przeprowadzić wywiad SAMPLE zapewnia uszkodzonemu ochronę termiczną - wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB - udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia - charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie 	

15.	<p>Resuscytacja krążeniowo- - oddechowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności - stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO 	<ul style="list-style-type: none"> -omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci - wymienia objawy NZK - zna przyczyny NZK 	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo oddechowa” - przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej - opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego - potrafi wykorzystać AED w praktyce - wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze) 	
16.	<p>Apteczka pierwszej pomocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> -omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> -wycisza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: <ul style="list-style-type: none"> • samochodowej • turystycznej • domowej 	<ul style="list-style-type: none"> -proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia 	<ul style="list-style-type: none"> -opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy 	

17.	<p>Tamowanie krwotoków</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran - bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je - wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające - wie kiedy może zastosować opaskę uciskową - potrafi opisać pierwszą pomoc przy krwotokach 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) - demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa - potrafi wykonać opatrunek z ciałem obcym w ranie - potrafi założyć opaskę uciskową 	
18.	<p>Złamania i zwichnięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zakłada temblak - podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa - wie jakie są typowe objawy złamania - zna objawy zwichnięć i skręceń 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie - opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa - wie jakie są rodzaje złamań 	<ul style="list-style-type: none"> - zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów - potrafi udzielić pomocy poszkodowanemu w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń 	

19.	<p>Oparzenia i odmrożenia</p>	<p>–demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny</p>	<p>–omawia zasady postępowania a ratowniczego w przypadkach :oparzeń termicznych</p> <p>– wie jak postępować w przypadku zapalenia oleju w kuchni</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie</p> <p>– omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: oparzeń termicznych oparzeń środkami chemicznymi wychłodzenia organizmu i odmrożeń</p>	<p>– proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci</p> <p>– wymienia czynniki sprzyjające wychłodzeniu</p> <p>– zna stopnie oparzeń i odmrożeń i potrafi je scharakteryzować</p>	
-----	--	---	---	---	---	--

20.	<p>Inne groźne przypadki</p>	<p>–omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia 	<p>- wie jakie są przyczyny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia 	<p>–omawia objawy w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia 	<p>–omawia i stosuje w praktyce sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadławienia <ul style="list-style-type: none"> ▪ omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia ▪ wykonuje na manekinie rękoczynny ratunkowe w przypadku zadławienia ▪ wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia 	
-----	-------------------------------------	--	--	--	--	--

Rozdział IV Profilaktyka zdrowotna

21.	<p>Zdrowie jako wartość. Zasady zdrowego stylu życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje zdrowie - wymienia zachowania prozdrowotne - określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych - potrafi obliczyć współczynnik BMI 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków - analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe - wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania - zna i omawia zasadę 3x30x130 - zna wpływ snu na organizm człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym - wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ 	<ul style="list-style-type: none"> - proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym
22.	<p>Choroby cywilizacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne choroby cywilizacyjne z podziałem na choroby somatyczne i zdrowia psychicznego - zna definicję anoreksji i depresji 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie - proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> - proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu - omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych - zna przykłady uzależnień behawioralnych i potrafi omówić kilka z nich 	

23.	<p>Komunikacja interpersonalna w trosce o zdrowie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - omawia znaczenie prawidłowej komunikacji interpersonalnej - wyjaśnia znaczenie terminów „komunikacja werbalna” i „komunikacja niewerbalna” 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady asertywności, dobrej komunikacji - odmawia stanowczo i z zachowaniem wysokiej kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje strefy dystansu komunikacyjnego - buduje komunikaty asertywne - wymienia zasady aktywnego słuchania 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia i świadomie wykorzystuje elementy komunikacji niewerbalnej - proponuje rozwiązania spornych kwestii zgodnie z zasadami negocjacji - wymienia najczęstsze zakłócenia w komunikacji interpersonalnej oraz bariery komunikacyjne 	
-----	--	---	--	--	--	--

Uwagi dotyczące oceniania na każdym poziomie wymagań:

- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu
- uczeń jest zobowiązany doskonalić umiejętność pierwszej pomocy przedmedycznej

Kryteria oceniania zostały opracowane na podstawie programu nauczania edukacji dla bezpieczeństwa Nowa Era autora Jarosława Słomy